

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันคงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ขณะที่ความเจริญก้าวหน้าในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ความจำเป็นและความต้องการในการใช้งานมีมากขึ้น และแทรกซึมไปในทุกวงสังคม ในทุกสาขาอาชีพทั่วโลก เนื่องจากประโยชน์หลายประการ โดยเฉพาะศักยภาพในด้านความเร็ว สามารถติดต่อสื่อสารอย่างไร้พรมแดน ค่าใช้จ่ายที่ไม่มากและสามารถกระจายเข้าถึงกลุ่มคนได้เป็นวงกว้าง สิ่งตามมาพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ คือ ปัญหาการประทุษร้ายต่อสังคมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น ทั้งในแง่อัตราการเพิ่มขึ้นของการก่อความเสียหาย ความหลากหลาย ความสลับซับซ้อน จำนวนและมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น เป็นต้น

นอกจากนี้ สถานการณ์ดังกล่าวยังได้สร้างปัญหาเกี่ยวกับการนำกฎหมายสารบัญญัติที่มีอยู่มาปรับใช้ เนื่องจากการก่อความเสียหายโดยการอาศัยสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ นั้นไม่อาจจะระบุตัวบุคคลที่กระทำได้ชัดเจนแน่นอนเหมือนกับการก่อความเสียหายผ่านสื่อรูปแบบอื่น อีกทั้งกระบวนการก่อความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ง่ายและรวดเร็วเช่นนี้ ทำให้ลำพังแต่เพียงการดูแลและตรวจตราของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ยังไม่เพียงพอที่จะควบคุมและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเกิดแนวความคิดใหม่ในปัจจุบันที่หลายประเทศให้ความสนใจ คือ การหันมาพิจารณากำหนดแนวทางความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตว่าควรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการก่อความเสียหายทางอินเทอร์เน็ต กล่าวคือ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตควรเข้าไปมีหน้าที่ในการช่วยสอดส่องดูแล ตรวจสอบเนื้อหาของข้อมูลและการกระทำอันอาจมีผลก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นที่ปรากฏอยู่ในความขอบเขตการให้บริการของตน แม้ว่าแนวความคิดดังกล่าวจะยังมิชัดแจ้งและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากนักวิชาการอยู่บ้าง แต่ในระยะ 4 – 5 ปี มาแล้ว หลายประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือประเทศในกลุ่มทวีปยุโรป เช่น อังกฤษหรือเยอรมันหรือแม้แต่ในกลุ่มประเทศทางเอเชีย เช่น จีน เป็นต้น ก็เริ่มยอมรับแนวความคิดในเรื่องการกำหนดภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยมีการนำเรื่องภาระหน้าที่ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไปบัญญัติเป็น

กฎหมายบังคับใช้ภายในประเทศโดยแตกต่างจากสื่อประเภทอื่นๆ แม้จะมีรูปแบบและระดับภาระหน้าที่ รวมถึงความรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในแต่ละประเทศไม่เหมือนกันเสียทีเดียว แต่สิ่งเหล่านี้ก็เป็นสัญญาณของกระแสแนวความคิดของสังคมที่ต้องการให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องร่วมรับผิดชอบต่อสังคม และต้องการให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายจากสื่ออินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดความระมัดระวังและการตรวจสอบระหว่างกลุ่มผู้ให้บริการกันเองมากยิ่งขึ้น

ในประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายใดเพื่อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ คงอาศัยการพิจารณาความรับผิดชอบในแต่ละเรื่องตามกฎหมายเดิมที่มีการบัญญัติไว้ ประกอบกับมาตรฐานความรับผิดชอบโดยเปรียบเทียบกับสื่อรูปแบบอื่นๆ ที่มีอยู่แล้ว ซึ่งแตกต่างจากการแก้ปัญหาความรับผิดชอบอันเกิดจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในต่างประเทศ นอกจากนี้ในปัจจุบันยังไม่มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่จะเป็นบรรทัดฐานในปัญหาเกี่ยวกับการฟ้องร้องผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับความผิดที่เกิดจากการให้บริการอินเทอร์เน็ตซึ่งผู้ให้บริการไม่ได้เป็นผู้กระทำด้วยตนเอง ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจึงยังคงตกอยู่ในความสงสัยและความไม่แน่ใจของผู้ที่ได้รับความเสียหายจากสื่ออินเทอร์เน็ตเสมอมา ผู้เขียนจึงเห็นสมควรที่จะต้องศึกษาลักษณะและรูปแบบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ตลอดจนรูปแบบของความเสียหายทางแพ่งที่สำคัญซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบแนวทางการกำหนดความรับผิดทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศต่างๆ เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการกำหนดความรับผิดทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป อย่างไรก็ตาม การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะส่วนของการพิจารณาความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในทางละเมิดเท่านั้น ไม่ได้รวมถึงความรับผิดในทางสัญญาแต่ประการใด

1.1.1 ความหมายและประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตความหมายของอินเทอร์เน็ต

มีผู้ให้คำจำกัดความของอินเทอร์เน็ตไว้หลากหลายดังนี้

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC : National Electronics and Computer Technology Center) ได้ให้ความหมายว่า อินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันมาจากคำว่า “Inter Connection Network” อินเทอร์เน็ตเป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ เครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้โดยใช้มาตรฐานในการรับส่งข้อมูลที่เป็นหนึ่งเดียว หรือที่เรียกว่า

โปรโตคอล (Protocol) ซึ่งโปรโตคอลที่ใช้บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีชื่อว่า ทีซีพี/ไอพี (TCP/IP: Transmission Control Protocol/Internet Protocol) ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นเสมือนใยแมงมุมที่ครอบคลุมทั่วโลก ในแต่ละจุดที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตนั้นสามารถสื่อสารกันได้หลายเส้นทางตามความต้องการ โดยไม่มีกำหนดตายตัว และไม่จำเป็นต้องไปตามเส้นทางโดยตรง อาจจะผ่านจุดอื่น ๆ หรือเลือกไปเส้นทางอื่นได้หลากหลายเส้นทาง การติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นอาจเรียกว่า การติดต่อสื่อสารแบบไร้มิติ หรือ Cyberspace ซึ่งหมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์หลายเครือข่ายที่แยกจากกัน แต่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้แม้จะใช้ กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานที่แตกต่างกันก็ตาม ดังนั้น Internet เป็นเพียงเครือข่ายหนึ่งของ Cyberspace เท่านั้น

นายวุฒิพงศ์ พงศ์สุวรรณ (ผู้อำนวยการฝ่ายศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศของ NECTEC) ให้ความหมายว่า อินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมต่อถึงกันทั่วโลก โดยมีมาตรฐานการรับส่งข้อมูลระหว่างกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องจะสามารถรับส่งข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ตัวอักษร รูปภาพและเสียงได้ รวมทั้งสามารถค้นหาข้อมูลจากที่ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

นายสิทธิชัย ประสานวงศ์ (อาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) ให้ความหมายว่า อินเทอร์เน็ต หมายถึง ระบบเครือข่าย (Network) ที่เชื่อมโยงเครือข่ายหลายเครือข่ายเข้าด้วยกัน อินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีข้อมูลในทุกๆ ด้าน ให้ผู้ที่สนใจเข้าไปค้นคว้าหาข้อมูลใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและง่ายดาย

จากความหมายที่ได้รวบรวมมาข้างต้นนี้จึงสรุปได้ว่า อินเทอร์เน็ต คือ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงเครือข่ายหลายๆ เครือข่ายทั่วโลกเข้าด้วยกัน ทำให้คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกันสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ จึงเกิดเป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ ผู้ใช้สามารถสืบค้นและแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว¹

ประวัติและพัฒนาการของอินเทอร์เน็ต

ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet มาจากคำว่า Interconnected Networks) เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ (WAN หรือ Wide Area Network) ที่องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั่วโลก เช่น หน่วยงานราชการ ทั้งทางทหาร พลเรือน หน่วยงานด้านการศึกษา รวมทั้งองค์กรธุรกิจ

¹ http://dusithost.dusit.ac.th/~librarian/myweb/book108_48/108_ch4_internet.doc

และองค์กรอื่นๆ ที่ประสงค์จะเผยแพร่หรือค้นคว้าข้อมูล ได้นำระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในพื้นที่ (LAN หรือ Local Area Network)² ของตนมาเชื่อมต่อ โดยทุกเครือข่ายที่ต่อถึงกันต้องตกอยู่ภายใต้มาตรฐานของการเชื่อมต่อ (Protocol) เพื่อรับส่งข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นหนึ่งเดียวกัน ชื่อว่า Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP) เนื่องจากโปรโตคอล (Protocol) ดังกล่าวสามารถทำให้การเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ที่ต่างชนิดหรือต่างรูปแบบ เป็นไปด้วยความสะดวก คอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องที่อยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดในโลกสามารถติดต่อสื่อสาร และรับส่งข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่างๆ ได้ ทั้งตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือเสียง

อินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ.1969 (พ.ศ.2512) โดยการวิจัยและพัฒนาระบบเครือข่ายขององค์กรโครงการวิจัยขั้นสูง (Advance Research Projects Agency) หรือ ARPA ซึ่งในขณะนั้นเป็นหน่วยงานวิจัยด้านอวกาศ และเป็นส่วนหนึ่งของกรมป้องกันประเทศ (Department of Defence) กระทรวงกลาโหมของประเทศสหรัฐอเมริกา (ต่อมาเป็นองค์กรที่ทำวิจัยโครงการอวกาศโดยเฉพาะ ได้แยกตัวออกจากกระทรวงกลาโหมตั้งเป็นองค์กรใหม่ คือ NASA ส่วน ARPA เปลี่ยนชื่อเป็น Defence Advance Research Projects มีหน้าที่ในการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ) เนื่องจากสถานการณ์ของโลกขณะนั้นอยู่ในช่วงยุคสงครามเย็น ประเทศสหรัฐอเมริกาในฐานะผู้นำประเทศฝ่ายเสรีต้องการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อกระจายไปยังส่วนต่างๆ ของประเทศให้สามารถสื่อสารถึงกันและสามารถใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ร่วมกันอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างกองทัพด้วยกัน เพื่อเตรียมความพร้อมในการที่ต้องเผชิญหน้ากับสงครามที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ³ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีการพัฒนานี้แตกต่างจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วไปที่มีอยู่ขณะนั้นในส่วนสำคัญ คือ สามารถรับส่งข้อมูลระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างแม่นยำ แม้ว่าเครื่องคอมพิวเตอร์บางเครื่อง หรือสายรับส่งข้อมูลบางส่วนได้รับความเสียหายหรือถูกทำลายไปก็ตาม ทั้งนี้ เนื่องจากสถานีต้นทางกับสถานีปลายทางไม่ได้ต่อกันในขณะส่งข่าวสาร แต่จะใช้วิธีการฝากส่งข้อมูลข่าวสารต่อกันไปเป็นทอดๆ จากสถานีต้นทางผ่านสถานีต่างๆ ไปจนถึงสถานี

² วิช โสสุวรรณรัตน์ และสิทธิชัย ประสานวงศ์, การใช้อินเทอร์เน็ตและอีเมลสำหรับคนตกยุค, (กรุงเทพมหานคร: ซอฟท์เพรส, 2543), น. 7.

³ “ย้อนรอยวิวัฒนาการเครือข่ายโลก,” โครงการหนังสือฉบับพิเศษ โดยนิตยสารคู่แข่ง ชุด ขุมทรัพย์อินเทอร์เน็ต: แฉหนทางสู่ธุรกิจบนไซเบอร์สเปซ, (2540): 12-20.

ปลายทาง ฉะนั้น แม้บางส่วนของระบบจะถูกทำลาย ระบบที่เหลืออยู่ก็ยังสามารถทำงานต่อไปได้ โดยในครั้งแรกเรียกระบบเครือข่ายลักษณะนี้ว่า เครือข่าย ARPA net (Advance Research Projects Agency Network) เชื่อมโยงศูนย์คอมพิวเตอร์ต่างๆ ประมาณ 20 แห่งทั่วสหรัฐอเมริกาที่ทำวิจัยให้กับ ARPA⁴

ต่อมาบริการต่างๆ ในอินเทอร์เน็ตเริ่มแพร่หลายไปยังสถาบันวิจัยและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) ซึ่งเป็นบริการที่สามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁵ และได้รับการพัฒนาต่อมาจนแพร่หลายไปทั่วโลก

สำหรับประเทศไทย การพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเริ่มต้นในปี พ.ศ.2530 ซึ่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้เชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์กับประเทศออสเตรเลีย และขยายมายังจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (Asia Institution of Technology - AIT) และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนกระทั่งปี พ.ศ.2535 ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (National Electronics and Computer Technology Center – NECTEC) รับงานดังกล่าวมาพัฒนาต่อในชื่อ ไทยสาร (The Thai Social / Scientific Academic and Research Network – The Thai Sarn) และในปี พ.ศ.2538 จึงได้เริ่มพัฒนาเป็นเชิงพาณิชย์ โดยจัดตั้งเป็นบริษัทอินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด⁶ ซึ่งถือเป็นก้าวแรกของการประกอบกิจการให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ในประเทศไทย

ปัจจุบันการประกอบกิจการให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2543

⁴ เลอสรร ธนสุภาณจน์, จิตตภัทร เครือวรรณ และสุธรรม อยู่ในธรรม, กฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541), น. 8-10.

⁵ Ferrera, Gerald R., Lichtenstein, Stephen D., Reder, Margo E. K., August, Ray., and Schiano, William T., Cyber Law: Text and Cases, (South-Western College Publishing, 2000), pp. 3.

⁶ ทวีศักดิ์ กอนันตกุล และคณะ, ความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2537), น. 18-19.

โดยผู้ให้บริการจะต้องขออนุญาตประกอบกิจการต่อคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และอยู่ภายใต้การควบคุมตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544

สำหรับช่องสัญญาณในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

(1) ช่องสัญญาณในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตภายในประเทศ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตสามารถเลือกเช่าช่องสัญญาณได้โดยเสรี ทั้งจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) การสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือ กสท. (Communication Authority of Thailand: CAT) เทเลคอม เอเชีย (TelecomAsia) และดาต้าเน็ต (DataNet) โดยวงจรของทุกรายจะเชื่อมต่อกับจุดแลกเปลี่ยนสัญญาณภายในประเทศ เพื่อความรวดเร็วในการแลกเปลี่ยนข้อมูล นั่นคือ การติดต่อสื่อสารระหว่างคู่สื่อสารในประเทศไทย สามารถทำได้สะดวก ไม่ว่าคู่สื่อสารนั้นจะใช้บริการของ ISP รายใดก็ตาม ทั้งนี้ จุดแลกเปลี่ยนในปัจจุบันได้แก่ IIR (Internet Information Research) ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติและ NIX (National Internet Exchange) ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

(2) ช่องสัญญาณการเชื่อมต่อระหว่างประเทศ ผู้ให้บริการการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในส่วนนี้จะมีเพียงการสื่อสารแห่งประเทศไทยเท่านั้น เนื่องจากกฎหมายปัจจุบันยังไม่อนุญาตให้ทำการส่งข้อมูล เข้า-ออก ของประเทศไทยโดยปราศจากการควบคุมของ กสท. โดย ISP จะเชื่อมสัญญาณเข้ากับ IIG (International Internet Gateway)⁷

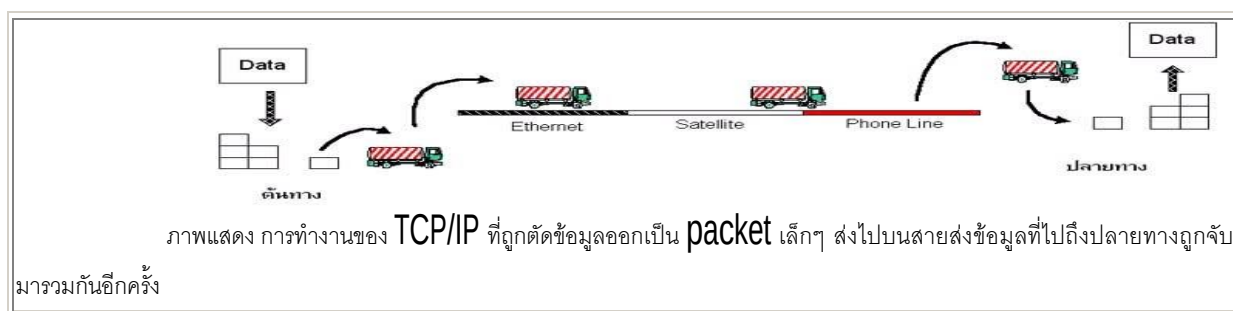
1.1.2 ลักษณะการทำงานของอินเทอร์เน็ตและบริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตลักษณะการทำงานของอินเทอร์เน็ต

การสื่อสารข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์จะมีโปรโตคอล (Protocol) ซึ่งเป็นระเบียบวิธีการสื่อสารที่เป็นมาตรฐานของการเชื่อมต่อกำหนดไว้ โปรโตคอลที่เป็นมาตรฐานสำหรับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต คือ Transmission Control Protocol (TCP) และ Internet Protocol (IP) รวมเรียกว่า TCP/IP เครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องที่เชื่อมต่อเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะต้องมีหมายเลขประจำเครื่องที่เรียกว่า IP Address เพื่อเอาไว้อ้างอิงหรือติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์อื่นๆ ในเครือข่าย ซึ่ง IP ในที่นี้ก็คือ Internet Protocol ตัวเดียวกับใน TCP/IP นั่นเอง IP address ถูกจัดเป็นตัวเลขชุดหนึ่ง ขนาด 32 บิต ใน 1 ชุดนี้จะมีตัวเลขถูกแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนละ 8 บิต

⁷ <http://dusithost.dusit.ac.th/~librarian/it107/C6.htm>

เท่าๆ กัน เวลาเขียนก็แปลงให้เป็นเลขฐานสิบก่อนเพื่อความง่ายแล้วเขียนโดยคั่นแต่ละส่วนด้วยจุด (.) ดังนั้น ในตัวเลขแต่ละส่วนนี้จึงมีค่าได้ไม่เกิน 256 คือ ตั้งแต่ 0 จนถึง 255 เท่านั้น เช่น IP address ของเครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต คือ 203.183.233.6 ซึ่ง IP Address ชุดนี้จะใช้เป็นที่อยู่เพื่อติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์อื่นๆ ในเครือข่าย

ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะสื่อสารระหว่างกันโดยใช้ TCP/IP ข้อมูลที่ส่งจะถูกตัดออกเป็นส่วนๆ เรียก packet แล้วจำหน่ายไปยังผู้รับด้วยการกำหนด IP Address เช่น หากจะส่ง e-mail ไปหาเพื่อน e-mail ของเราจะถูกตัดออกเป็น packet ขนาดเล็กๆ หลายๆ อัน ซึ่งแต่ละอันจะจำหน่ายถึงผู้รับเดียวกัน packets เหล่านี้ก็จะวิ่งไปรวมกับ packets ของบุคคลอื่นๆ ด้วย ทำให้ในสายของข้อมูล packets ของเราอาจจะไม่ได้เรียงติดกัน packets เหล่านี้จะวิ่งผ่านชุมทาง (gateway) ต่างๆ โดยตัว gateway (อาจเรียก router) จะอ่านที่อยู่ที่อยู่จำหน่าย แล้วจะบอกทิศทางที่ไปของแต่ละ packet ว่าจะวิ่งไปในทิศทางไหน packet ก็จะไปตามทิศทางนั้น เมื่อไปถึง gateway ใหม่ก็จะถูกกำหนดเส้นทางให้วิ่งไปยัง gateway ใหม่ที่อยู่ถัดไป จนกว่าจะถึงเครื่องปลายทาง เช่น เราติดต่อกับเครื่องในประเทศสหรัฐอเมริกา อาจจะต้องผ่าน gateway ถึง 10 แห่ง เมื่อ packet วิ่งมาถึงปลายทางแล้ว เครื่องปลายทางก็จะเอา packets เหล่านั้นมาเก็บสะสมจนกว่าจะครบ จึงจะต่อกลับคืนให้เป็น e-mail หรือข้อมูลอื่นๆ ที่มีการส่งเดิม⁸

บริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต

(1) เวิลด์ไวด์เว็บ (WWW) หรือเครือข่ายใยแมงมุม เหตุที่เรียกชื่อนี้เพราะเป็นลักษณะของการเชื่อมโยงข้อมูลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเรื่อยๆ เวิลด์ไวด์เว็บเป็นบริการที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ในการเรียกดูเว็บไซต์ต้องอาศัยโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ (web browser) ในการดูข้อมูล

⁸ <http://www.thaiall.com/internet/internet02.htm>

เว็บเบราว์เซอร์ที่ได้รับความนิยมใช้ในปัจจุบัน เช่น โปรแกรม Internet Explorer (IE), Netscape Navigator

(2) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail) การติดต่อสื่อสารโดยใช้อีเมลสามารถทำได้โดยสะดวก และประหยัดเวลา หลักการทำงานของอีเมลก็คล้ายกับการส่งจดหมายธรรมดา นั่นคือ จะต้องมียี่ออยู่ที่ระบุชัดเจน กล่าวคือ ต้องมีอีเมลแอดเดรส (E - mail address) องค์ประกอบของ e - mail address ประกอบด้วยชื่อผู้ใช้ (User name) และชื่อโดเมน Username @ domain_name

การใช้งานอีเมลสามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ

(2.1) Corporate e-mail คือ อีเมลที่หน่วยงานต่างๆ สร้างขึ้นให้กับพนักงานหรือบุคลากรในองค์กรนั้น เช่น u47202000 @ tu.ac.th คือ e - mail ของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

(2.2) Free e - mail คือ อีเมลที่สามารถสมัครได้ฟรีตาม web mail ต่างๆ เช่น Hotmail, Yahoo mail, Thai Mail และ Chaiyo Mail

(3) บริการโอนย้ายไฟล์ (File Transfer Protocol) เป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับการโอนย้ายไฟล์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การโอนย้ายไฟล์สามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ

(3.1) การดาวน์โหลดไฟล์ (Download File) การดาวน์โหลดไฟล์ คือ การรับข้อมูลเข้ามายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ ในปัจจุบันมีหลายเว็บไซต์ที่จัดให้มีการดาวน์โหลดโปรแกรมได้ฟรีเช่น www.download.com

(3.2) การอัปโหลดไฟล์ (Upload File) การอัปโหลดไฟล์คือการนำไฟล์ข้อมูลจากเครื่องของผู้ใช้ไปเก็บไว้ในเครื่องที่ให้บริการ (Server) ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น กรณีที่ทำการสร้างเว็บไซต์ จะมีการอัปโหลดไฟล์ไปเก็บไว้ในเครื่องบริการเว็บไซต์ (Web server) ที่เราขอใช้บริการพื้นที่ (web server) โปรแกรมที่ช่วยในการอัปโหลดไฟล์ เช่น FTP Commander

(4) บริการสนทนาบนอินเทอร์เน็ต (Instant Message) การสนทนาบนอินเทอร์เน็ต คือ การส่งข้อความถึงกันโดยทันทีทันใด นอกจากนี้ยังสามารถส่งสัญลักษณ์ต่างๆ อาทิ รูปภาพไฟล์ข้อมูล ได้ด้วย การสนทนาบนอินเทอร์เน็ตเป็นโปรแกรมที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน โปรแกรมประเภทนี้ เช่น โปรแกรม ICQ (I seek you) MSN Messenger, Yahoo Messenger เป็นต้น

(5) บริการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

(5.1) Web directory คือ การค้นหาโดยการเลือก Directory ที่จัดเตรียมและแยกหมวดหมู่ไว้ให้เรียบร้อยแล้วเว็บไซต์ที่ให้บริการ web directory เช่น www.yahoo.com, www.sanook.com

(5.2) Search Engine คือ การค้นหาข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Search โดยการเอาคำที่เราต้องการค้นหาไปเทียบกับเว็บไซต์ต่างๆ ว่ามีเว็บไซต์ใดบ้างที่มีคำที่เราต้องการค้นหา เว็บไซต์ที่ให้บริการ search engine เช่น www.yahoo.com, www.sanook.com, www.google.co.th, www.sansarn.com

(5.3) Metasearch คือ การค้นหาข้อมูลแบบ Search engine แต่จะดำเนินการส่งคำที่ต้องการไปค้นหาในเว็บไซต์ที่ให้บริการสืบค้นข้อมูลอื่นๆ อีก ถ้าข้อมูลที่ได้มีซ้ำกันก็จะแสดงเพียงรายการเดียว เว็บไซต์ที่ให้บริการ Metasearch เช่น www.search.com, www.thaifind.com

(6) บริการกระดานข่าวหรือ เวบบอร์ด (Web board) เวบบอร์ด เป็นศูนย์กลางในการแสดงความคิดเห็น มีการตั้งกระทู้ ถาม - ตอบ ในหัวข้อที่สนใจ เวบบอร์ดของไทยที่เป็นที่นิยมและมีคนเข้าไปแสดงความคิดเห็นมากมาย เช่น เวบบอร์ดของพันทิพย์ (www.pantip.com)

(7) ห้องสนทนา (Chat Room) ห้องสนทนา คือ การสนทนาออนไลน์อีกประเภทหนึ่งที่มีการส่งข้อความสั้นๆ ถึงกัน การเข้าไปสนทนาจำเป็นต้องเข้าไปในเว็บไซต์ที่ให้บริการห้องสนทนาเช่น www.sanook.com, www.pantip.com

1.1.3 หน่วยงานผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย มีดังนี้

(1) การสื่อสารแห่งประเทศไทย ในฐานะผู้ผูกขาดบริการวงจรสื่อสารระหว่างประเทศ เป็นผู้ให้ใบอนุญาตและถอดถอนสิทธิการให้บริการของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเป็นหุ้นส่วนของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตทุกราย (32%) ตลอดจนเป็นผู้ให้บริการจุดแลกเปลี่ยนสัญญาณภายในประเทศ

(2) ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ (Internet Service Providers : ISP) ทั้ง 21 ราย⁹ ในฐานะผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่บุคคลและองค์กรต่างๆ ได้แก่

- Internet KSC (<http://www.ksc.net.th>)
- ANET (<http://www.anet.net.th>)
- Cwn (<http://www.cwn.net.th>)

⁹ <http://internet.nectec.or.th/webstats/home.php?Sec=home>

- Far East Internet (<http://member.fareast.net.th>)
- Ji-NET (<http://www.ji-net.com>)
- Internet Thailand (<http://www.inet.co.th>)
- Samart Online (<http://www.samart.co.th>)
- Pacific Internet (Thailand) (<http://www.pacific.net.th>)
- Cable & Wireless Services (Thailand) Limited (<http://www.reach.net.th>)
- ADC (<http://www.adc.co.th>)
- CSLOXINFO (<http://www.csloxinfo.com>)
- IIR-NECTEC (<http://internet.nectec.or.th>)
- ISSP (<http://www.isp-thailand.com>)
- KIRZ (<http://www.kirz.com>)
- OTARO (<http://www.otaro.co.th>)
- PROEN (<http://www.proen.co.th>)
- TOT (<http://www.tot.co.th>)
- TRUE (<http://www.trueinternetgateway.com>)
- True Internet (<http://www.asianet.co.th>)
- TT&T (<http://www.ttt.co.th>)
- CAT (<http://www.cat.net.th>)

(3) ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบไม่หวังผลกำไร เช่น SchoolNet ซึ่งให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่โรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ (<http://www.school.net.th>), ThaiSarn ผู้ให้บริการเชิงวิจัยสำหรับสถานศึกษา (<http://www.thaisarn.net.th>) และ UniNet เป็นเครือข่ายของทบวงมหาวิทยาลัย (<http://www.uni.net.th>) เป็นต้น

(4) THNIC : Thailand Network Information Center ในฐานะผู้ให้บริการจดทะเบียนชื่อโดเมนสัญชาติไทย (.th) และผู้ดูแลระบบ (<http://www.thnic.net>)

(5) ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (National Electronics and Computer Technology Center : NECTEC) ในฐานะหน่วยงานวิจัย ค้นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล และในฐานะผู้ให้บริการจุดแลกเปลี่ยนสัญญาณภายในประเทศ ผู้ดูแลเครือข่าย Thaisarn, SchoolNet, GINet และในฐานะคณะกรรมการดำเนินนโยบายอินเทอร์เน็ตสำหรับประเทศไทย

ส่วนผู้ให้บริการวงจรสื่อสารภายในประเทศซึ่งมีหลายราย เช่น การสื่อสารแห่งประเทศไทย บริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทเอกชนอื่นๆ โครงสร้างของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย (พ.ศ. 2545) ปัจจุบันประกอบด้วยผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเชิงพาณิชย์ 18 ราย และผู้ให้บริการแบบไม่หวังผลกำไรอีก 4 ราย แต่มีรูปแบบช่องรับ/ส่งสัญญาณที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตทุกราย (ทั้งเชิงพาณิชย์และไม่หวังผลกำไร) จะต้องเช่าช่องสัญญาณจากผู้ให้บริการวงจรสื่อสารอีกต่อหนึ่ง

1.2 ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาลักษณะและรูปแบบของการให้บริการอินเทอร์เน็ตและผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตตลอดจนรูปแบบของการความเสียหายทางแพ่งที่สำคัญซึ่งมีความสัมพันธ์กับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

2. ศึกษาและเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดความรับผิดทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศต่างๆ

3. ศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง อันสามารถนำมาใช้ในการกำหนดความรับผิดทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยได้

4. ศึกษาและเปรียบเทียบแนวทางการกำหนดความรับผิดทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยและต่างประเทศ

1.3 วิธีการศึกษา

การศึกษาจะใช้แหล่งข้อมูลจากเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ บทความของนักกฎหมายในวารสารทางกฎหมายและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บทความจากหนังสือพิมพ์และข้อมูลจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อนำมาประกอบการศึกษา ตลอดจนศึกษาจากแนวคำพิพากษาของศาลไทยและศาลต่างประเทศ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบถึงกรอบแนวความคิดในการกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศต่าง ๆ ประกอบการวิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย อันจะนำไปสู่การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยที่เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของสังคมไทยต่อไป